

No. 2019

Van: Drs. E. H. van der Beugel (DGEM)

Aan: S

cc DGPZ

Onderwerp: Integratie

./.

Hierbij een op zich zelf geen wereldschokkende notitie van Hans Homan uit Brussel. Zij doet mij echter weer duidelijker voor ogen zien een probleem, waar ik de laatste weken mee zit. Het zou goed zijn, dat wij gedrieën (en niet meer) daarover de volgende week na mijn terugkomst uit Parijs nog eens praten. Ik maak mij namelijk in toenemende mate bezorgd over het feit, dat er uit Brussel niets substantieels zal komen. Ik laat daarbij de atoomzaak ter zijde. Die heeft zijn eigen zwaarte en eigen geschiedenis. Ik doel op alle andere punten die in Brussel ter sprake zijn.

Wanneer wij zonder meer konden constateren, dat Brussel geen overeenstemming op fundamentele punten bereikt, dan zou men dat jammer of niet jammer kunnen vinden, maar dat zou een duidelijke conclusie zijn. Wat er echter zeker gebeuren zal, is dat er uit Brussel wezenlijk niets komt dan een heel slap compromis, waarbij wij dan ja of neen moeten zeggen.

Reeds nu is werkelijk bij iedereen te beluisteren, dat Brussel niet mislukken mag en dat wat er ook uitkomt, geaccepteerd zal dienen te worden. De redenering is, dat, mocht er uit Brussel helemaal niets komen en mocht het gesprek stopgezet worden, er dan een slag aan de integratie-gedachte is toegebracht, waarbij het mislukken van de EDG in zoverre kinderspel is, dat na een tweede mislukking het gesprek nauwelijks meer op gang zal kunnen komen.

Dit is zeker de redenering van Spaak, die er bovendien een persoonlijk belang bij heeft om de conferentie te laten slagen. Het is zeker de redenering van de Italianen en van de Duitsers, het is ook de redenering van die Fransen, die in 1956 als goede Europeanen de verkiezingen willen intrekken en het is bovendien zeker de redenering van de Nederlandse Parlementariërs en van vele van de Heer Beyens ambtgenoten.

Persoonlijk ben ik nog steeds van mening, dat het gesprek met de zes alleen en uitsluitend zin heeft wanneer men het eens wordt over een andere oplossing van de vraagstukken dan in intergouvernementeel verband mogelijk is geweest. De enorme nadelen van het opgesloten zijn met deze vijf partners, nadelen die ik dagelijks als ernstiger ondervind (zie de Saarkwestie, zie de ontwikkeling in Duitsland, zie de niet te beschrijven Franse paralyse, etc. etc.) kunnen alleen gecompenseerd worden doordat men een principiële andere benadering nastreeft. Van die principiële andere benadering zal in Brussel naar mijn vaste overtuiging geen sprake zijn. Wanneer dat niet lukt, is er geen enkele reden om de NATO en de OEEC niet te beschouwen als de pijlers van onze Europese politiek en om krampachtig naar iets anders te zoeken.

MEMORANDUM

-2-

Van: Drs. E. H. van der Beugel (DGEM)

Aan:

Onderwerp:

Als ik het persoonlijk voor het zeggen had, zou ik dus slappe compromissen niet accepteren, maar ik weet nu wel, dat dat niet zal lukken en dat de Minister niet bereid zal zijn om nee te zeggen, iets dat ik hem overigens niet kwalijk neem, omdat het nee zeggen wel bijzonder moeilijk zou zijn en een steviger politieke positie zou eisen dan hij op het ogenblik bezit.

Ik wil over deze problemen toch nog graag eens met U tweeën praten, omdat ik graag van U zou willen horen, of U iets minder pessimistisch gestemd bent dan ik en of U toch nog een oplossing ziet om een standpunt in te nemen waarbij nee zeggen wel mogelijk zal zijn.

U wilt deze notitie wel als volstrekt persoonlijk beschouwen.

5-10-55

MB

Mr J. Linthorst Homan
aan
Drs E.H. van der Beugel

Betreft: Brussel

Na een diner bij de Luxemburgse Ambassadeur te Brussel heb ik gisteren een uitvoerig gesprek gehad met de heer Benvenuti. Deze begon uiteen te zetten, dat naar zijn mening de Brusselse conferentie moest slagen, daar mislukking politiek naar binnen en naar buiten voor West-Europa te gevaarlijk zou zijn. Aan de andere kant moest het rapport aan de Ministers sterk genoeg worden om basis voor iets substantieels te kunnen zijn. Deze beide redenen moesten voor elke delegatie een stimulans zijn na te gaan wat zij nog zou kunnen bijdragen.

Toen ik daarop zei, dat de bijdragen van Italië, Frankrijk en Duitsland ons hadden teleurgesteld, zeide hij dat Italië pas de volgende etappe (Comité Directeur) als politiek belangrijk zou beschouwen. Frankrijk zou moeten inzien, dat er althans een begin moet worden gemaakt, ook institutioneel. In Duitsland moest de visie Hallstein nog naar voren komen: men had alles nog aan de mensen van de visie-Erhard overgelaten. Hij (Benvenuti) had dit juist dezer dagen persoonlijk in Bonn geconstateerd.

Daarna zei Benvenuti met nadruk, dat men "natuurlijk" niet meer kon verwachten dan men in Messina had kunnen voorzien: n.l. een eerste opzet, nog geen finale sterk "Europese" oplossing.

Vervolgens nam ik deel aan een gesprek tussen Cavaletti en Von der Groeben (Erhard Ministerie), waarbij de Italiaan de Duitser verweet niet positief genoeg te zijn. Dit gebeurde op zo een "positieve" toon en de Duitse reactie was zozeer iets van "wij zijn er nog niet", dat naar mijn mening mijn oude vrees, dat er Duits-Italiaans overleg zou zijn geweest over de instituten (beide delegaties stelden immers tijdens de discussie van 29 September een soortgelijke oplossing voor), niet gefundeerd kan zijn.

Tenslotte sprak ik met Hirsch, die ook zijnerzijds te kennen gaf, dat men op het niveau van het Comité Directeur beter moest werken dan tot heden.

Ce qui, (zo merk ik op) du reste n'est pas jurer gros.

Brussel, 4 October 1955